

Nederlandse samenvatting

Het is breed aanvaard dat het noodzakelijk is om slachtoffers van mensenhandel te beschermen. Echter, het principe van niet-aansprakelijkheid van slachtoffers van mensenhandel die gedwongen werden om misdaden te begaan is meer omstrede. In dit doctoraat wordt geargumenteed dat ondanks de toenemende aanvaarding van de noodzaak om slachtoffers van mensenhandel te beschermen tegen dubbele victimisatie waarbij zij aansprakelijk gehouden worden, de wettelijke en de sociale grenzen tussen 'slachtoffer' en 'crimineel' niet altijd duidelijk te onderscheiden zijn. Het werk gaat in op debatten in studies binnen de sfeer van mensenrechten, Europees strafrecht en mensenhandel, en toont aan dat het moeilijk blijft, zowel in theorie als in praktijk, om slachtoffers van mensenhandel te beschermen tegen aansprakelijkheid. Europees recht en op zijn beurt ook de omzetting daarvan, blijft vaag en is mogelijk onvoldoende om de mensenrechten van slachtoffers te beschermen, verdere victimisatie te vermijden en slachtoffers aan te moedigen om te getuigen in strafzaken tegen de daders. In het bijzonder maken ambiguiteiten met betrekking tot de definitie van wat mensenhandel precies is, het moeilijker om slachtoffers van mensenhandel het label slachtoffer te geven en vervolgens de noodzakelijke bescherming. Daarnaast bemoeilijken foute beelden van hoe een slachtoffer eruit zou moeten zien – goed uitgelegd door de ideale slachtoffer theorie – de toepassing van het principe van niet-aansprakelijkheid. Het wettelijk kader dat slachtoffers van mensenhandel van vervolging of bestraffing wenst te beschermen, is vervat in artikel 8 van de EU Richtlijn inzake mensenhandel. Dit kader weerspiegelt de aanpak waarin het slachtoffer centraal staat niet afdoende. Het beschermt slachtoffers van mensenhandel die misdaden begaan ook niet voldoende. Daarom suggereren we alternatieve wettelijke bepalingen. Echter, vooraleer we dit kunnen doen, moeten we de grenzen waarbinnen de EU wetgever handelt goed begrijpen door te onderzoeken hoe ver de verplichtingen van het Europees strafrecht reiken.